

rigtigt, men jeg kunde meget ønske, at de som Bestemmelser ind, som sikrede disse Huslodders Bestaaen noget, saadan saadanne Bestemmelser, der gik ud paa, at en Huslod ikke kunde sammenlægges med anden Ejendom, medmindre den stedlige Kommunalbestyrelse anbefalede en saadan Nedlæggelse. Det kan jo være, at nogle ville finde, at man skulde gaa lidt mere demokratisk til Værks, og jeg vilde da ogsaa kunne tiltræde en Bestemmelse om, at Husmændene, s. Eks. i en Kommune, selv fik Lov til at vælge et Udvalg eller en Kommission — eller hvad man nu vil kalde det — og at denne Kommissions Erklæring burde indhentes, naar der var Tale om at nedlægge en Huslod. Smiblertid er det jo muligt, at jeg staar temmelig ene med disse Betragtninger over for Huslodderne, men jeg kan ikke komme bort fra, at det forekommer mig betydeligt, at vi kunne tale om og drøfte meget udførligt Spørgsmaalet om at tilvejebringe ny Huslodder, medens vi i et Forslag som dette ganske mangle Bestemmelser med det Formaal at bevare de Huslodder, vi allerede have rundt omkring i Landet. Bestemmelsen i Forslaget om Pligthusene, altsaa at der herefter skal føres Kontrol med Bevarelsen af disse Huse, finder jeg meget fornuftig og rigtig. Der er vistnok ingen Tvivl om, at en stor Del af de Pligthuse, som vi have faaet eller burde have rundt omkring paa Landet, ere forsvundne i Tidens Løb, ja, jeg er tilbøjelig til at tro, at naar der skulde have været udlagt et Pligthus, altsaa en Husmandslod med Forpligtelse til at opretholde den, er det meget ofte gaaet til paa den Maade, at Landmaaleren er kommen, har affuttet Huslodden og har sat Bæle omkring Arealen, men at Ejeren, saa snart han er ført bort, ganske rolig har taget disse Bæle op og selv beholdt Lodden. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det er gaaet saaledes til i mange Tilfælde, og det kan naturligvis ogsaa meget godt være gaaet saaledes til, fordi der ingen Kontrol har været med at bevare disse smaa Husmandsbrug. Hvis vi nu herefter kunde faa fastlaaet Regler, hvorefter der blev ført Kontrol med Bevarelsen af disse Huse, vilde jeg, som sagt, anse dette for at være meget heldigt. Jeg kan slutte disse korte Bemærkninger med at udtale min Tilfredshed med Forslagets Fremkomst her i Tinget. Det er sikkert en Sag af ikke ringe Betydning for Landbruget.

R. J. Larsen: Jeg kan i det væsentlige være enig i de Udtalelser, som faldt fra det ærede Medlem, som nu satte sig. Ogsaa jeg mener, at vi skulde den højtærede Land-

brugsminister Anerkendelse for, at han har forelagt dette Lovforslag for Tinget. Det er vel ikke et Lovforslag, som kan gøre Regning paa en saadan almindelig og stor Interesse som det Forslag, vi forud have behandlet om Jord til Landarbejderne, hvilket er ganske naturligt, da Landarbejderforslaget bevæger sig ad ny Baner, medens det foreliggende Forslag gaar i de gamle Spor, idet det for en overvejende Del Bestodende er en Kodifikation, en Samling og Klar-gørelse af gamle, gældende Regler. Men Forslaget indeholder dog tillige adskillige ny Bestemmelser, som maa siges at være af en vidtrækkende Betydning. Naar jeg yder den højtærede Minister min Anerkendelse for Forslaget, gør jeg det saa meget mere, som Forholdet er det, at medens man om det forudgaaende Forslag kunde sige, at det ikke var saa godt som Kommissionsflertallets Forslag, saa tror jeg, det maa indrømmes, at nærværende Forslag er at foretrække for Kommissionens Forslag. Det har undret mig noget, at Landbokommissionen har kunnet fremkomme med Anordninger til ny Regler angaaende Jords Udstyknng og Sammenlægning i den Retning, som Betænkningen udviker. Den højtærede Minister har heldigvis ikke fulgt Landbokommissionen i denne Retning. Der er to Punkter, som jeg her særlig vil fremdrage. Medens Landbokommissionen har været tilbøjelig til at opgive den hidtil hævdede bestemte Adskillelse mellem Bønderjord og anden Jord, en Adskillelse, som baade forrige Aarhundredes og indeværende Aarhundredes Bøndermænd have lagt den største Vægt paa, har den højtærede Minister i sit Forslag fastholdt den gamle, hævdbundne Adskillelse. Ligeledes har den højtærede Minister med Hensyn til Reglerne for Udstyknng holdt sig nærmere til det bestaaende end Landbokommissionen. Medens Kommissionen har ment, at man kunde bygge Udstyknngsreglerne paa det boniterede Areal, at man kunde sætte Grænsen for Selvejerbondegaardes Udstyknng ved 12 Tønder Land boniteret Maal, hvilket i Praksis let vilde sige det samme som, at man prisgav Grænsen for Bøndergaard til Landinspektørerne, saa har den højtærede Minister fastholdt den historiske Grænse, for saa vidt som han i § 2 har tilføjet, at ingen Selvejerbondegaard ved Udstyknng maa bringes længere ned end til 1 Td. Hartkorn. Jeg anerkender, at den højtærede Minister saaledes har fastholdt Hartkornsgænsen, men jeg er ganske enig med den ærede foregaaende Læser i, at Lovforslaget dog ikke paa dette Punkt kan siges at være tilfredsstillende. Tænkte vi os, at en større Del af de nuvæ-